

EDINOST

S čisto tehnično-parlamentarnega stališča je torej položaj sledeči: Vlada ima večino in opozicija nima resnega upanja, da bi to večino zrušila. Na drugi strani pa je položaj sedaj bistveno drugačen, kakor ne iz bil lanske leto ali še pred dobrimi

tednom. Tedaj je bila Radićeva stranka še čisto v ekstremnih vodah. Svoje republikanstvo je še hrupno poudarjala, zveza z Moskvijo je še vedno obstajala (vsaj javno ni bila prekinjena) in hrvatska misel je bila na jugoslovensko. Danes se je vse to izpremenilo in radićevci so zavrgli vse prethodne nazore, se javno odločili za monarhijo, za jugoslovenstvo in za državno delo.

Nemogoče pa je danes reči, kako se bodo razvili dogodki v bodoče, kakaj položaj je precej kompliciran. Kakor na eni strani radikali jasno spoznavajo, da je treba skleniti s Hrvati sporazum, tako pa ne morejo pripustiti, da bi bilo s tem vprašanjem vezano vprašanje moči.

Vse vesti, ki jih prinašajo listi o stalnosti ali nestalnosti vlade, o trdnosti ali oslabilosti stališč opozicije so le relativne vrednosti, ker so skoraj brez izjeme tendenciozne. Te vesti imajo samo ta namen: propagirati lastno kombinacijo in zato je dobro jih presojati po ozadiju vsega parlamentarnega boja in potem bo mogoč bralc pravilno presoditi, kaj je v teh vestih bistvenega in važnega, kar je vedno le med vrsticami.

Preorijentacija radićevcev je popolna in naj navedem samo par mest iz razgovora, ki ga je imel dopisnik "Politike" s poslancom Pavlom Radićem.

Glede monarhije je Pavel Radić dejal: Mi ne bi hoteli centralistične republike s srbsko hegemonijo, toda moremo se zadovoljiti z monarhijo po angleškem vzoru, pri čemer bi morala biti narodna individualnost obvarovana in zadovoljeno interesom našega naroda v zmislu kmetijskega prava na zemljo in državno upravo, tako da se država ne bi mogla drugače upravljati kakor po suvereni volji naroda.

Govoriti o samoupravih je prebrano, ker se v tej stvari ne more delati nobenih skokov. Čeprav imamo v bloku eden do drugega zaupanje, smo vendar lojalni in nečemo nastopati s stvarmi, katerih še

nismo skupno prerešali, pa čeprav vemo, da bi se mogli v njih sporazumeti.

In glede revizije ustave je dejal Pavel Radić: Revizija ustave ni trenutno potrebna. Je splošna potreba, da se izglasi nova ustava, ki bo odgovarjala duhu sporazuma in stvarnim interesom srbskega, hrvatskega in naravnost tudi slovenskega naroda. Ni pa naša zahteva, da se mora ustava takoj menjati, temveč da pride najprej do razčiščenja odnosov, ki so nastali vsled sedanjega režima in da se doseže jamstvo za ohranjanje parlamentarnosti in da se potem donesejo najnujnejši zakoni, kakor invalidni itd.

Na koncu pa je dejal Pavel Radić sledeče: »Prepričan sem, da se sedanji režim ne more zdržati. To je vprašanje bližnje bodočnosti. Ne more se vzdržati vsled svojih notranjih slabosti in zaradi zunanje položaja. Toda ker smo mi brezpogojno, nočem reči državotvorni, ker je ta beseda profanirana, ker smo mi ljudje iz naroda, ki se nismo odtujili svojemu narodu, temveč ki imamo kot njegovi zastopniki vedno v glavi vse njegove težave, zato hočemo mi resno in odkrito dati priklado, da se prične delati na konsolidaciji Jugoslavije».

Besede Pavla Radića so jasne in z njimi je potrjen komunikat HRSS o novi orijentaciji Radićeve stranke. S tem pa je tudi končana nevarnost, ki je obstajala vsled neresenega hrvatsko-srbskega spora in danes je Jugoslavija ujedinjena v drugič. Ni sicer to ujedinjenje še formalno dovršeno, toda v bistvu je sklenjeno. Smemo pa tudi biti prepričani, da bo ujedinjenje, ki bo sklenjeno po letih hude borbe, držalo, ker ni plod hipnega navdušenja, temveč efekt dela in borbe.

In tako so imeli optimisti zopet enkrat prav in tako so zopet enkrat doživeli fiasco oni, ki so računali na nesoglasja med Jugoslovenci.

Naš narod je edin in vsi spori so le dokaz njegovega razvoja. Ta pa napreduje hitro in odločno.

in učenjake. Značaj in pomen živega jezika s polno pravico v vseh pogledih hočemo ohraniti svojemu jeziku.

»Piccolo« zalažuje: »Naj bo kakor hoče, vse to ne bo menjalo volje vladar, da izvede program, ki v svojih korenih in zadnjih učinkih gotovo ne more biti drugačen, nego dobrohoten! Da to odgovarja duhu Italijanov, morajo priznati Slovani sami po raznih glasovih, kako naj bo postopanje z narodnimi manjšinami. So to italijanski glasovi in tudi vlada je italijanska!«

V zadregi smo, kako naj bi označili vtis, ki ga napravljajo na nas ta »Piccolo« članek. Recimo za danes le, da so to nenavadni zvoki. Da vidimo, kaka bodo prihodnja — dejanja!

Volna obškodnina

Pod rubriko »Gospodarstvo« objavljamo danes obširnejši članek, v katerem ponovno pregledno poročamo o novih določbah glede volnodškodninskega vprašanja. Opozarjamo naše čitatelje, predvsem prizadete vojne obškodovance na ta članek.

V spopolniten dosedanjih obvestil nam je poslala tukajšnja finančna intendantca še eno opozorilo, ki ga objavljamo tu v celoti:

»V ravnanje prizadete opozarjam (govori finančni intendant, — Op. ur.), da sta se Avstrija in Ogrska obvezali s pogodbo od 6. aprila 1922., da bosta ugotovili in likvidirali le one terjatve, ki so jih imeli napram njima bivši državljani nekdanje avstro-ogrške monarhije, kateri so pripadli Italiji na podlagi senzermske mirovne pogodbe. Potemtakem so izključeni iz te pogodbe drugi državljani, med njimi tudi obškodovanci iz starih pokrajin, ki j. torej taži, ki so iz starih pokrajin, a so pred razpadom avstro-ogrške monarhije bivali v Juljski Krajini, Tridentski Benečiji ali v Dalmaciji».

Prosilce za italijansko državljanstvo, katerih prošnje za pridobitev državljanstva v smislu določb senzermske mirovne pogodbe in pozejših odlokov-zakonov niso še rešene, poziva tukajšnje županstvo, naj priložijo prošnjam do konca tega meseca listine, katere je anagrafični urad že ponovno zahteval. Listine naj se izročajo oddelku za državljanstvo in anagrafičnemu uradu (v S. Giorgio 3, II. n. soba št. 10). Po preteku tega meseca se izročijo vse prošnje, četudi bi nekatere ne bile opremljene z vsemi potrebnimi listinami, kr. prefektri v svrhu končne odločitve.

Izpuščena »beležka«. V »Malem listu« »Mali list« je v svoji predzadnji številki z dne 27. februarja 1925. priporočil urade, ki jih je osnoval po želji avv. Karl Boccini iz Trsta, za napravo prijavi vojnih rekvizicij in terjatev napram Avstriji. Zahteva se v omenjenih uradih avv. Boccinija L. 50 za prijavo vojnih rekvizicij in L. 20 za prijavo terjatev kot n. pr. vojaške obleke, naknadna podpora itd. Kdor se peča s sestavo teh prijavi, ve, da je plačilo v znesku L. 50 več kot preveč, ker gre v pretežni večini slučajev za navadno izpolnitev obraza.

»Goriška straža« je v svoji številki z dne 4. marca 1925. pošteno nastopila proti takemu nerazumnemu izkropljevanju. No seveda, »Mali list« v svoji hlinjeni skrbni za delovno ljudstvo dela lepo reklamo avv. Bocciniju. Ako bi se mi posluževali sistema »Malega lista«, bi vprašali: Koliko denarcev je shranil v žep »Mali list« od velekapitalista avv. Boccinija, da nasvetuje take urade ubogim kraševskim kmetom ter jih pripravlja še ob onih par liric, ki jih imajo?

— Ali je to človekoljubno? V tukajšnji mestni ubožnici je bila 80-letna Antonija Marc tri leta. Vsled bolehnosti in obnemoglosti je umrla dne 5. t. m. zjutraj ob 9. uri in pol in pokopani so jo že isti dan ob 4. uri popoldne, ne da bi bili obvestili njeno sinovo Marijo Marc, čeprav je ta prosila strežnico, naj bi pustili v veži listek, da bo mogla k božni starki in jo videti še enkrat pred smrtjo. Niso ustregli tej prošnji, tako da je ni mogla videti tudi po smrti in sporočiti odsotnemu sinu. Ali je tako postopanje v človekoljubnem zavodu — človekoljubno?!

Društvene vesti

PREDSTAVA »SKOPUHA« V SV. KRIZU IN OTROŠKA IGRA V SKEDNJU PREPOVE-DANI

Prosvetno društvo »Vesna«, Sv. Križ pri Trstu, ki naštudiral pred šestimi meseci Moliérovo komedijo »Skopuh« ter jo hotelo uprizoriti na domačem odru že v oktobru preteklega leta. Oblasti so takrat priredile prepovedale »radi javnega miru in reda«. V novembru in decembru je društvo ponovno zaprosilo oblasti dovoljenje za uprizoritev »Skopuha«. Toda brez uspeha! Pač pa so v imenovanem času dovolile oblasti večkrat p. l. raznim mestarskim odborom v svrhu zblizanja obeh narodnosti.

Kako brezobzirno šikanirajo in zapostavljajo oblasti naša prosvetna društva v zgornji okolici, naj nam pojasni sledeče dejstvo: Društvo »Vesna« je nameravalo prirediti na Silvestrovo

varijetetni večer. Vložilo je pri pristojnih oblastih predpisano prošnjo za dovoljenje in sicer dva dni prej kot svetokriški odbor »Legia Nazionale«, ki je zaprosil dovoljenje za ples. Oblasti so »Vesni« prepovedale kulturno prireditve, a dovolile »Legi« ples. Krajevni javni funkcionarji so imenovanega večera hodili po Krizu od hiše do hiše ter propagirali med domačini za ples »Legia Nazionale«. Umetnost je pripomnila na tem mestu, da so na Silvestrovo prepovedale oblasti v vsej zgornji okolici običajne prireditve domačinov.

Prosvetno društvo »Vesna« je prejelo pred par dnevi od oblasti zagotovilo, da se bo uprizoritev Moliérove komedije »Skopuha« prav gotovo smela vršiti danes popoldne na domačem odru. Toda glej! Kljub danemu zagotovitvi so oblasti včeraj predstavo zopet prepovedale. Radi prepovedi so svede domačini ogorčeni. Ljudje zmagujejo začuden in ramenti in se povprašujejo, kaj oblastva pravzaprav mislijo s tako svojo »kulturno« politiko napram slovenskim državljanom Italije.

— M. D. »Sparta« v Skednju je vsled prepovedi oblastva prisiljeno za danes napovedano otroško prireditev prenesti na nedoločen čas. — Odbor.

— Trgoška prireditve. Dne 21. t. m. bo se stanek vseh trgovcev, obrtnikov in vseh, ki se zanimajo za trgovsko-obrtniški stan ter posebej še za njega naraščaj, kateremu je namenjen čisti dohodek. Vabila so se začela že razpošiljati. Vstop bo dovoljen le proti vabilu. Kdor bi ga pomotoma ne prejel, naj se blagovito obrni na Trgoško-obrtno zadrugo, Via Palestina 4.

— S. D. »Adria« - Opčine. V ponedeljek skupni sešatek s predavanjem v društvenih prostorih. K predavanju pridejo lahko tudi nečlani. — Odbor.

— Tržaška kmetijska družba v Trstu sklicuje za v torek, 10. t. m., ob 4. pop., zelo važno sejo.

— Peterčkove poslednje sanje. Danes ob 20. se vrši ta bajna otroška igra v dvorani D.K.D. pri Sv. Jakobu.

— M.D.P. - Trst. Vstopnice za igro »Peterčkove poslednje sanje« se razprodajajo danes od 10. do 12. in od 14. do 20. v dvorani D.K.D. pri Sv. Jakobu.

— Podružnica knjižnice šentjakobske »Citálnice« v Roculu bo danes izjemoma odprta občinstvu od 14. do 16. ure, namesto od 10. do 12., kakor sicer.

SPORT

TEKMA ZA KUPO G. POVHA

Devet naših nogometnih čet je pobralo ro-kavico sportnika g. Povha.

Naš nogomet šteje brezdvomno vsaj trikrat toliko sportnih društev. Vzroč dejstva, da se je prijavila k tekmi samo tretjina, tiči pač največ v naši bolezni — ubožstvu — in le v manjšem delu v okoliščini, da so bile nekatere naše sportne organizacije še le pred kratkim ustanovljene, tako da se ne morejo še spustiti v boj. Težko pogrešamo »Olimp«, »Skaš«, »Nanos« in goriško »Primorje«. Slika radi tega ni popolna. — Kljub tej pomanjkljivosti bomo imeli vsaj ožji pregled razmerja tržaško- okoljanskih nogom. čet in to naj nam za enkrat zadostuje.

Devet čet si bo stalo nasproti z edino željo si priboriti kupu in s tem dvigniti ime svojemu društvu. V vseh okoliščinah bodo hoteli poedinci in skupnost iztisniti goal zmage in se pri tem povečati plus svojih točk, ki bodo lestev do zmage. Res, da bo sreča v tej borbi igrala veliko vlogo, toda nič manjša seveda tudi tehnična popolnost.

Društvo, ki je gojilo od svojega početka dalje vestno individualni in skupni training, odnese gotovo tudi zmago in si ovenča svoje ime kot najboljšie naše nogometno društvo in bo kot tako prvo do — zaključne bližnje prvenstvene tekme. In takemu društvu privoščimo zaslužen zmago. Danes se pokažejo že prvi rezultati.

Igralci pa, ki se bodo udeleževali pri tej tekmi, naj se vedejo napram nasprotniku dostojno in kavalirski — v pravem sportnem pomenu teh besed. Porazi, ki so neizbežni, naj društev, klubov in krožkov ne ustrašijo — nego naj jih vzpodbudijo! — Saj tudi porazi izpopolnijo in zboljšajo čete. V porazih največ spoznata poedinec in skupnost svoje nedostatke. Kapetan naj dobro pazi, če so njegovi igralci na dobrih in njim odgovarjajočih mestih, ker taka tekma nudi največ pogleda v individualno sposobnost igralcev. Po tem naj skušajo izpopolniti vrzeli, da se tako pripravijo za bodočo svidenja. — E. Z.

Ako bo vreme našim nogometnim društvom naklonjeno, bomo prisostvovali danes zanimivim tekmam na igriščih »Adrije«, »Jadrana« in »Vala«.

Pri tekmah za kupu g. Povha pride v poštev dejstvo, da so se morala vsa društva na podlagi pravilnika odločiti, da dajo na igrišče v resnici le svoje člane, kar se do danes ni zgodilo. Marsikatero društvo je odneslo z igrišča zmago, ker si je izposodilo pri drugih društvih par dobrih igralcev. Vse to bo pri teh tekmah izključeno. Vsled tega ni izključena

možnost, da stopijo v ospredje društva, ki so igrala do sedaj le postranske vloge.

Nočemo v najmanjšem podcenjevati ene ali druge čete, ki nastopi danes v začetni tekmi, računamo pa, da bo najbolj napeta igra med M.D.P. - Opčine in S. K. »Val« - Barkovlje. Videli smo že pred časom obe četi v prijeteljski borbi na Trsteniku. Na podlagi izida te tekme, bi se bilo najboljšemu poznavalcu nogometa težko izreči za eno ali drugo četo. Openci razpolagajo s prvovrstnimi igralci, ki so šli že skozi marsikateri ogenj. Saj je njihova četa najstarejša med vsemi drugimi. V isto vrsto pa lahko stavimo tudi Valaše. Kljub temu, da se društvo še mlado, se kaže četa »Vala« kot najresnejši tekme za kupu. Igralci »Vala« imajo veliko prednost, da se z lahkoto prilagodijo igri nasprotnika.

V lahki in hitri igri odgovarjajo z istim orožjem, proti težkim igralcem pa zasuka sulo. Priporočamo sodniku, da se potegne za prvi način igranja.

Tekma, ki je bila prvotno določena za 2.30, se bo vršila na igrišču »Vala« na Trsteniku ob 3.30. Pred to tekmo, t. j. ob 1.30, nastopi mlada četa »Višave« s Konknela proti II. četi »Vala«.

S. K. »Val« v Barkovljah naznanja vsem udeležencem današnje kolesarske dirke, da se je morala prvotna proga vsled nasutih poti spremeniti v toliko, da odpade nadaljevanje dirke skozi Divačo in Sežano. Vsek dirkač odda v Lokvi kontrolno številko in se vrne po isti poti na cilj. Odhod ob 11.30 predpolne. Na »Rumeni hiši«, cilj pa pri Pogorelu. Vsi motociklisti so naprošeni, da pridejo pravčasno k »Rumeni hiši«, kjer dobijo natančna navodila.

— Danes popoldne se bosta odigrali na sportnem igrišču »Adrije« dve zanimivi tekmi, in sicer: ob 13.30 se srečata četi M. D. »Prosveta« - Trst in M. D. »Sparta« - Skednje. Tekma bo vsekakor zanimiva ker pri tej tekmi dabi svoj krst M. D. »Prosveta« in videli bomo, kako se bo obnesla proti mladim spartašem, ki so tudi pri svojih prvih tekmah. — Po tej tekmi igra II. četa S. D. »Adria« četo »Obzor-a«.

— Tehnična komisija S. D. »Adria« naznanja vsem društvom, ki tekmujejo za kupu g. Povha, da je obškodnina za sodnike, ki sodojo tekme, sledeča: 10 lir za tekme, ki se igrajo v okolici in 5 lir za tekme, ki se igrajo v mestu. Obškodnino morajo plačati vsa društva, ki go-stujejo.

Iz tržaškega življenja

Arretacija znanega tržaškega menjalnika. Na podlagi arretacijskega naloga, izdane na tukajšnjega sodišča, je bil predvčerajšnjim aretiran 22-letni menjalničar Viktor Tavela, lastnik menjalnice v ul. S. Lazzaro št. 17. Tavela je obdolžen, da je povzročil eno loterijsko kartelo italijanskega »Rdečega križa« ter skušal z njo izterjati dobiček v znesku 30.000 lir. Sleparija je prišla na dan, ko je Tavela predložil kartelo tuksajnji podružnici zavoda »Banca d'Italia«, pri katerem je bil navedeni dobiček plačljiv. Zadeva je bila prijavljena varnostnemu oblastu, ki je po kratki preiskavi doglno krivdo menjalničarja.

Ker se je Tavela izgovarjal, da je prejel dotično kartelo v dobri veri od neke neznane osebe, s čemer je hlinil, da je bil sam oslepjen, se bo moral tudi za to zagovarjati. Pridržali so ga v zaporu.

— Se o nesreči v ulici Carducci. Varnostno oblastvo ni še zaključilo preiskave o nesreči v ul. Carducci, ki se je pripetila predpreteklo noč in o kateri smo poročali včeraj. Izjave prizadetih se v marsičem ne krijejo z izjavami tisti, eni trdijo, da je vozil avto, ki je zakrivil nesrečo, z veliko naglico in z ugaslimi lučmi ter da šofer sploh ni opozoril osebe na nevarnost s trobljenjem; drugi pa trdijo baš nasprotno. Zato je precej težko dognati zanesljivo, kako je pravzaprav prišlo do nesreče in po čigavi krivdi. Zdi se, da je malce krivde na obeh straneh. Četudi je šofer res neprevidno vozil, vendar je čudno, da ne bi bila nobena izmed prizadetih oseb zapazila avtomobila, dasi so stale na sredi ceste.

Kakor znano, je bil pri nesreči najhujše ranjen 21-letni pomorščak vojne mornarice Bartolomeo Manna, ki je poleg drugih zadobljenih poškodb imel tudi prebito črepanje; njegovo stanje je še vedno smrtno nevarno. Ostali ponesrečenci, ki jih je bilo vse skupaj 4, in sicer dinarice Josipina Colobig, Josipina Costantini in Franciška Mracocih ter težač Henrik Saladini, bodo okrevali v par dneh. Mracocih in Saladini sta zadobila le neznatne praske.

Sofer Del Puppo, ki je obenem lastnik avtomobila, je bil zaslišan najprej na policijskem komisariatu v ulici Imbriani, pozneje pa na kvesturi. Izjavil je, da je ponovno zatrobil, ko je zapazil, da mu je skupina oseb na poti, toda nihče se ni zmenil za trobljenje; ko se je hotel končno on ogniti z avtomobilom, je skupina v zadnjem hipu, v trenotni zmedenosti, krenila na isto stran kot on; tedaj je mahoma ustavil avto, a bilo je prepozno. — Del Puppo je bil pridržan v zaporu.

— Poskušena samomor. Sinoči okoli 19. ure je neki mladenič, idoč skozi javni vrt na trgu Libertà, zapazil na neki klopi postaraneja

Nocoj ob 8. uri v Postojni D. Nicodemijev „Scampolo“ - Gostuje „Čitalnica“ iz Trsta

PODLISTEK

V. J. KRIZANOVSKA:

Moč preteklosti

Roman v treh delih.

Iz ručine prevedel Ivan Vouk.

PRVI DEL.

I.

Bilo je v začetku aprila. Drugače čedno letovisno mesto Pavlovsk ni bilo nič kaj privlačno. Dva dni je šel silen dež s snegom in ulice so se izpremenile v luže gostega blata. V zraku je obvisela gosta megla, a golo dreve se je s točecim hreščanjem pripogibalo pod ledenim vetrom. Ozeblo in zavito občinstvo se je gnetlo na čakališču postaje, pričakujoč vlak iz Petrograda, ki je ravno prihajal. Ko se je ustavil, je izstopil iz voza prvega razreda osemindvajsetleten možič s sivo kožuhasto kapo na glavi.

Bil je med onimi ljudmi, ki ne morejo mimo neopaženi: bil je zelo visoke, vitke postave, a blede obličje italijanskih potez

je bilo obdano z okvirjem temne brade in kakor smola črnih las. Na klasično začetnih ustnicah je ležal trd in nadut izraz; iz hladnega pogleda mračnih oči je bilo težko razbrati, kaj se skriva v globini njegove duše.

S počasnimi koraki je šel po peronu in iskal nekoča z očmi; tedaj se prikaže iz gneče mlad, plavalas gospod, veselega, prijaznega obraza, in mu poda roko.

Si vendar prišel, Pavel. To je zelo lepo od tebe. Bal sem se že, da te bo slabo vreme preplasil in da ne prideš.

— O! Nisem tako občutljiv. Poleg tega pa je bilo povabilo Larise Arkadjevne tako ljubeznivo in prisrčno, da nisem nikakor mogel odreči — je odgovoril novi prišlec.

— Teta je vsa iz sebe, odkar te je videla pri generalu Tveritinovu in zvedela, da si bratranec njene najboljšje prijateljice iz zavoda in si poleg tega še junak tajstvenih kulturnih doživljanj.

— To vse je preveč pretirano. Jaz nisem nikoli doživel nikakih mističnih dogodkov, ampak samo nekatere nenavadne pojave, ki so bili, mimogrede povedano, prav ne-

prijetni, in o katerih sem že pravil tvoji teti.

V takem pogovoru sta mladeniča prišla k izhodu in sedla v ekvipažo, ki ju je čakala.

— Upam, dragi Žorž, da pri tvoji teti ni preveč gostov? — je vprašal čez nekoliko časa Pavel.

— Nikakor ne. Kdo pa se bo vozil ob takšnem vremenu? Ko sem se odpeljal tebi naproti, nas je bilo samo dvoje: stričev bratranec, Diomid Petrovič Tomilin, strasten okultist, in tetina sorodnica ali pravzaprav krčevnica, m-lle Samburova. Kakor vidiš, majhna družba.

Tedaj se je ustavil voz pred vilo polkovnika Bakulina. Bilo je to večje poslopje s številnimi balkoni in z ograjenim obširnim vrtom.

Polkovnik je stalno tu prebival. Dasi-ravno je služil v Carskem pri gardnih strelcih, se je naselil z družino v Pavlovsku, kjer je imel lepo vilo.

Mladeniča sta prišla v predsobo, kjer jima je lakaj sleklet plašče in ju nato spremlil v veliko, razkošno opremljeno dvorano.

Težke vratne zavesje iz zelenega baržuna, mehke preproge in veselo prasketajoči ogenj v kaminu, vsi ti znaki blagostanja in udobja so tvorili prijeten kontrast z zunaj razsajajočim neurjem.

Vkljub polmrazu niso še prižgali svetilnic, in samo plamen iz kamina je razsvetljeval majhno skupino, ki se je zbrala okoli ognja.

V enem globokih naslanjajev je sedela hišna gospodinja — ženska srednjih let, ki je kazala še sledove nekdanje lepote. Iz velikih plavih oči je sijala dobrota, a predčasno osiveli lasje so tvorili srebrno aureolo svežemu dobremu in razumnemu obličju.

Polkovnik Bakulin, oprt na naslon žene nega naslanjaja, je pazljivo poslušal njen pogovor z bratrancem, ki ji je bil zelo podoben.

Oba sta bila že čez štirideseto leto, oba visoke postave, suha, a dobro ohranjena, z edino razliko, da je bil Diomid Petrovič plešast, da je nosil uniformo, toda ni kazal one gibčnosti, ki je lastna vojakom.

Nekoliko vstran je sedela pogreznjena v naslanjač lepa deklica kakih sedemnaestih

ali osemnajstih let, ki ni kazala skoraj nikakega zanimanja za pogovor. Njeno obličje pravilnih potez je bilo obrobjeno z obilnimi kosmatimi, zlatimi lasmi, ki so tvorili lep kontrast z rujavimi zametastimi očmi, ki so v razburjenju zasijale v črni barvi. Ker ji je umrl pred letom dni oče, je m-lle Samburova še žalovala. Črna obleka iz crp de chine se je čedno prilagala njeni vitki, lepi postavi.

Ko sta mladeniča vstopila, je Larisa Arkadjevna naglo vstala ter ju pozdravila s svojo običajno prisrčnostjo, nato je predstavila Pavla Borisoviča možu in bratranču. Ko pa ga je hotela predstaviti svoji krčevnici, je obstala od začudenja in strahu.

Valerija je vstala. Bleda kot smrt je vprla s široko odprtimi očmi v Pavla Borisoviča svoj pogled, ki je izražal strah in zopnost. Nato se je opotekla in bi bila padla, da je ni pridržal polkovnik, ki jo je posedel v naslanjač.

Vsi so se zgrnili okoli nje.

— Valja, mila moja, kaj pa ti je? — je vzdiknila Larisa Arkadjevna in ji s kolinsko vodo otirala čelo in roke.

moža, ki se je zviljal v groznih bolečinah; okoli njega se je širil oster duh po octovi kislini, na tleh je pa ležala majhna steklenica. Mladenič je na mah uganil, za kaj gre. Obvestil je o dogodku rekega stražnika. Ki je poklical na lice mesta zdravnika rešilne postaje. Ta je ugotovil, da je neznanec izpil precejšnjo količino octove kisline. Izpral mu je želodec, nato je bil zastrupljenec prepeljan v mestno bolnišnico, kjer se sedaj bori s smrtjo. — Nesrečnik je povedal, da se imenuje Josip Rabinus ter da je sklenil končati z življenjem radi hudih nepravil; ker ni mogel govoriti, ni bilo mogoče dobiti podrobnejše njegove izjave. Dognalo se je le, da ima nekega brata, ki stanuje v zagači Cristoforo Colombo št. 14.

Iz tržaške pokrajine

— Iz Postojne. Danes predava univ. prof. dr. France Veber pri nas v »Citalnici« ob 11. Naj nikdo ne izostane! Užitki take vrste so pri nas — bele vrane.

— Nocoj ob 8. zvečer gostuje pod okriljem dram. krožka »Sovič« šentjakobska »Citalnica«, ki uprizori znamenito D. Niccodemijsvo trodejanjo »Scampolo«. Igro režira A. Širok. V glavnih vlogah nastopita g. Terčič, član ljublj. dram. gledišča, in g. Hrovatinova. Otrokom vstop je zabranjen. Predprodaja vstopnic pri g. Petriču.

Vesti z Goriškega

— Iz Gorice. V sredo, 4. t. m., je vseuč. prof. dr. France Veber v Trgovskem domu zaključil svoje predavanje v 3. delih »O razvoju duševnosti«.

Poleg že zadnjih omenjenih dokazov za razliko tudi razvoja duševnosti od razvoja telesnega vesoljstva — različno duševnosti ploh, od telesnosti — prostornosti, s čimer je ovrgel materialistično pojmovanje — je prešel k razvijanju dveh zakonitosti doživljanja, namreč gotovi hierarhični strukturi, ki je razvidna iz odvisnosti višjih doživljanj od nižjih (t. j. misli od čustev, čustev od predstav, ali tudi od misli, stremeljenj od čustev), — ter odvisnosti takozvanih nepristnih — fantazijskih doživljanj — od odgovarjajočih pristnih. Teh dvoje zakonitosti naše duševnosti z analitično jasnostjo določuje tudi razvoj duševnosti od nižjere do višjere, od nižjere do višjere, od pristnih k fantazijskim.

Kot so se izkazale na vseh področjih doživljanja — doživljanje v svojem opisnem pretezu ali v svojem razvoju — razlike med fizičnim in duševnim svetom, — je v tem predavanju pokazal g. profesor tudi razliko v razvoju in nastanju našega jaza, naše osebnosti.

Sele ob zaključku smo mogli občudovati globoko zasnovano celotnega predavanja, in to ne le v podrobnostih, ki smo jih domnevali od predavanja do predavanja. Iz tega, kar smo slišali in umeli, pač moramo reči edino, da tvorijo višek tega, kar smo imeli na znanstvenem polju sploh priliko slišati. V njem niso bili le podani najnovejši izsledki duševstva in modroslovja sploh, ki mu je doprinesel sam tolik del, — v kolikor so te znanstvene pridobitve že objavljene in poznane, — marveč smo imeli priliko slišati mnoge misli, ki so plod dela zadnjih časov, torej svetu še nepoznane.

Zal je to predavanje — dnje v Gorici, vsaj v času tega bivanja g. profesorja med nami. Upamo pa, da ni zadnje na sploh, — celo, da ga bomo morda še to leto imeli priliko zopet slišati.

Hvaležnosti in zahvale za izredni užitek, ki nam ga je nudil sloviti znanstvenik, pač ne moremo zadostno izkazati — naj jo govori dobra stvar sam!

— DRAMATIČNO DRUŠTVO V GORICI naznanja, da se vsled smrti dr. Antona Gregorčiča v znak sožalja ne bo vršila za danes napovedana prireditve.

— Goriškim gostilničarjem! Trgovsko-obrtna zbornica v Gorici opozarja lastnike hlevov, ki nudijo prenočišče tudi voznikom, da morajo na podlagi čl. 27 h. kr. odloka od 30. XII. 1923. o državnih komisijah predložene tarife zaprositi pri varnostni oblasti za predpisano koncesijo in plačati tozadevno pristojbino.

— Znamenje časa. V Gorici so se udomačili v poslednjem času prav čudne, prej nepoznane navade, da namreč politični ali osebni nasprotnik, kar, meni nič tebi nič, na javni ulici oklofuta svojega političnega ali osebnega nasprotnika. Tako se je dogodilo, kakor že parkrat prej, tudi v petek okoli poldneva.

Član vodstva goriškega fašja, kap. Pino Godina, je napadel v bližini goriške pošte računovodjo dr. Umberta Anversa ter ga udaril po obrazu. Baje se je zgodilo to radi nekaterih žaljivih izrazov g. Anverse naperjenih proti vodstvu goriškega fašja. Povrh so člani vodstva poslali g. Anversi še svoje zastopnike. Ta dogodek je povzročil v mestu obilo šuma in raznovrstnih govorov.

— »Goriška Straža« zaplenjena. Z odlokom novega goriškega podprefekta cav. Di Suni-ja, je bila »Gor. Str.« z dne 4. t. m. zaplenjena. Podprefektov odlok, ki določa zaplenitev, se glasi sledeče:

»Ker vsebuje 18. številka »G. S.« v Gorici z dne 4. marca t. l. v uvodniku z naslovom »Kje ste bili v dnevi nesreče?« neresnične in tendenciozne trditve, ki bi bile v stanu vzbuditi strankarsko strast in ustvariti nevarnost za javni red, določa podprefekt goriškega okrožja, pooblaščen od g. prefekta furlanske pokrajine, na podlagi kr. odloka od 15. julija 1923. in 10. julija 1924., naj se zapleni označena številka »G. S.«

Varnostno oblastvo naj nemudoma odlok izvede.

Gorica, dne 4. marca 1925.

Prefekt Di Suni.

Novemu goriškemu podprefektu se je kmalu po njegovem prihodu v Gorico predstavilo odposlansvo goriškega okrožja julijske novinarske zveze, ob kateri priložilo so novinarji izrazili željo, da naj ne bo novi goriški podprefekt tako ozkostručen napram tisku kakor je bil prejšnji. Ker je višjeomenjena zaplemba prvi ukrep novega goriškega podprefekta na tem polju, se hočemo za danes vzdržati vsake kritike dotičnega odloka. Navzlic temu pa se le ne moremo obraniti opazke, da bi prejšnji goriški podprefekt dotičnega članka najbrže ne bil zaplenil.

— Prerani grob. Umrl je v Gorici v cvetu let Josip Plesničar, ki je postal, kakor mnogo drugih, žrtev vojne. Iz mrzlih jarkov ob Sretnu je prinesel s seboj kal bolezni, kateri je sedaj podlegel v 25. letu starosti. Naj v miru počiva!

Gospodarstvo.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU
ulica Raffineria št. 7, ima v zalogi:

Semen: zelje zgodnje in pozno nemškega izvora, pesa rdeča Mamut in rumena Ecken-dori, cvetoči karfiol, snežna kepa, špinačo, redkvice rdečo okroglo, rdečo podolgovato in belo dolgo, zgodnji nizki grah, seme salatne, solate, radica, čebulček, solatno peso, krmsno peso, korenje ter druga vrtna in cvetlična semena.

Trave: laško ljulko, francosko pahovko, mačji rep in travniško bilnico.

Detelje: inkarnatno domačo in lucerno. Vsa semena so preizkušena in zajamčena, bodisi glede kalivosti kakor tudi glede vrste. Škarje za obrezovanje, francoskega tipa.

Umetna gnojila: superfosfat, kalijevo sol, amonijev sulfat in žilski soliter.

Bisulfin, zdravilo za na spolovilih obolelo govejo živino.

Zamaške za steklenice, vehe za soda.

Cepilni vosek, žilski soliter.

Univerzalni plugi št. 7 in 8 »Sack«.

Krompir za seme, zgodnji ameriški in »Ida«.

Sadna drevesca, breskve, hruške, jabolka itd.

Cepilne trte, refoš in bilfe.

Naša semena in umetna gnojila — vse zajamčeno — imajo v razprodaji: v Rodiku naš zastopnik g. Ivan Čeh; v Sezani, gospa Karolina Goljevček.

Kmetovalci in zadrage, ki hočejo imeti zanesljivo seme detelje in lucerne zajamčeno predenice prosto naj prijavijo svojo potrebo pri

Tržaški kmetijski družbi v Trstu
ulica Raffineria št. 7

Vojna škoda in vojne rekvizicije

Glede prijave vojnih škod, nastalih po vojnih operacijah od strani avstro-ogrske vojske, moramo te škode strogo ločiti v dva dela in sicer v škode, ki jih moramo prijaviti finančni intendanci v Trstu (Puli, Tridentu, Zadru), in pa v škode, ki jih moramo prijaviti ali italijanskemu poslanstvu na Dunaju ali pa kr. prefekturi v Trstu (Puli, Tridentu, Zadru). V obeh slučajih se mora izvršiti prijava do 24. aprila 1925. Naše prebivalstvo bo v prvi vrsti zanimala prijava, ki jo je treba napraviti na finančno intendanco in ki se nanaša samo na postavko c) člena 3. odloka-zakona od dne 13. decembra 1923., št. 3156, objavljenega v »Gaz. Uffic.« od dne 21. februarja 1924., št. 44. (Terjatve glede vojnih rekvizicij kakor živine in drugih predmetov in kakor tudi rekvizicije stanovanj).

V to vrsto prijave se mora všteti vsaka rekvizicija, naj se je izvršila po nalogu oblasti ali pa samovoljno po oddelkih ali vojaštvu samem. Sem bi se morala prištevati vsa opustošenja stanovanj, nasilne izpraznitve (n. pr. vojaštvo je zasedlo del hiše in je odkazalo lastniku par prostorov za stanovanje; lastnik ni smel prestopiti praga po vojaštvu zasedenih sob: ob odhodu vojaštva so vojaki odnesli, oziroma odpeljali te ali te predmete), odnos stanovanjske opreme po vojaki, uporaba in odnos poljskega orožja, vozov, sodov itd. Nadalje bi se po mnenju intendance morala smatrati za taka dejanja tudi vse izpraznitve posameznih stanovanj in odpeljavanja orodja, posode, pohištva itd. v vseh slučajih, kjer ni bilo to uničeno neposredno po izstrelkih ali po ognju, nastalem vsled izstrelkov. Potemtakem bi se morala prijaviti vsa škoda, nastala povsod, kjer ni stranki pozitivno znano, da je bilo vse njeno premakljivo imetje uničeno naravnost na prej omenjeni način, t. j. po izstrelkih ali ognju vsled izstrelkov.

Ker se posamezna stranka gotovo ne spominja, kako je bilo zapisano v prijavi pod vzroki poškodbe, je potrebno, da stranka prijavi na novo to škodo in napravi opazko: V dvomu, ali je pod št. po N. N. (prijavitelju) prijavljena vojna škoda neposredna posledica vojnih operacij, prijavljam to terjatve še enkrat.

Enako bi treba prijaviti vojne škode na zemljiščih, ker razen škod, nastalih po napravi jarkov, žičnih ovir, jam, zavetišč itd., so bile tudi škode napravljene s tem, da je vojaštvo posekalo ali pa požgalo drevje, odpeljalo hodele itd. Tudi v takih slučajih je škoda nastala morebiti deloma neposredno, deloma pa po krivdi vojske. Naj se prijavijo vse škode na zemljišču v krajih, kamor niso združeni in neposredno segali izstrelki, in naj se tudi pri takih prijavih napravi opazka kakor zgoraj.

(Dalje na IV. strani)

S potrjim srcem naznanjamo svojim članom žalostno vest, da je naš predragi ustanovitelj in bivši predsednik

Dr. Anton Gregorčič

prof. bogoslovja itd.

danes, dne 7. marca ob 10. uri in pol dopoldne po kratki in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb vsem ljubega pokojnika bo v ponedeljek, dne 9. marca ob 10. uri predpoldne iz hiše žalosti, via Favetti šte. 9 na pokopališče v Štandrež pri Gorici.

GORICA, dne 7. marca 1925.

Centralna posojilnica.

Z žalostnim srcem naznanjamo bridko vest, da je naš predragi ustanovitelj in dolgotletni predsednik

Dr. Anton Gregorčič

prof. bogoslovja itd.

danes, dne 7. marca t. l. ob 10. uri in pol predpoldne po kratki in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal. Pogreb se bo vršil dne 9. marca ob 10. uri predp. iz hiše žalosti, via Favetti 9, na pokopališče v Štandrež pri Gorici.

GORICA, dne 7. marca 1925.

DRUŠTVO »ŠOLSKI DOM«.

PRIVATNA KLINIKA
DR. CICERO
v POSTOJNI

Izvršujejo se vse kirurške
in notranje operacije

Vsa električna zdravljenja

ŽARKI X

179

TVRDKA
FRANCESCO S. DALSASSO

ustanovljena leta 1892

Izvršuje vsako elektrotehnično delo.

Na željo proračunl.

Via Mazzini 3. 66 Telefon 6-16

Slovenskemu ljudstvu naznanjamo pretužno vest, da se je naš dragi predsednik

Dr. Anton Gregorčič

prof. bogoslovja itd.

danes, dne 7. marca ob 10. uri in pol dopoldne, po kratki in težki bolezni preselil v boljše življenje. Pogreb bo v ponedeljek, dne 9. marca ob 10. uri dopoldne, iz hiše žalosti via Favetti 9, na pokopališče v Štandrež pri Gorici.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v blag spomin.

GORICA, dne 7. marca 1925.

Goriška Matica.

Potrli od velike žalosti sporočamo slavnemu občinstvu žalostno vest, da je naš preljubljeni ustanovitelj

Dr. Anton Gregorčič

prof. bogoslovja itd.

danes, dne 7. marca ob 10. uri in pol dopoldne, po kratki, a mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v ponedeljek, dne 9. marca ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti, via Favetti 9, na pokopališče v Štandrež pri Gorici.

GORICA, dne 7. marca 1925.

Narodna Tiskarna.

Žalostnim srcem javljamo vsem prijateljem in znancem bridko novico, da je naš preljubljeni ustanovitelj

Dr. Anton Gregorčič

prof. bogoslovja itd.

danes, dne 7. marca ob 10. uri in pol dopoldne, po kratki in težki bolezni, previden s sv. zakramenti Bogu vdano zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 9. marca ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti, via Favetti 9, na pokopališče v Štandrež pri Gorici.

GORICA, dne 7. marca 1925.

Narodna knjigarna.

Škoda pri hišah, ki niso bile porušene po izstrelkih, pač pa so bile pokvarjene ali so se lesni deli odnesli, se mora tudi prijaviti na sličen način. Finančna intendenca sama bo že od slučaja do slučaja ugotavljala, v kako vrsto spada poškodba in je tozadevno že obvestila z okrožnico št. 28. XI. Rip. R. G. različna županstva in dala tudi na- log podrejenim organom, kako imajo po- slovati.

Vsakemu bo lahko razumljivo, da se pri- javijo radi gotovosti po večini skoraj vse škode, nastale le nekoliko v zaledju. Tudi Gorica sama bo morala prijaviti mnogo, mnogo škod toliko na stavbah, zemljiščih, premičninah in industrijskih podjetjih. To pa že radi tega, da se stranki ne bo treba bati, da bo morala svoj čas vračati vojno odškodnino.

V slučajih, kjer se je vojna škoda prija- vila finančni intenciji, oziroma za spre- jem prijav vojnih škod določenim uradom, se sedaj ne napravi drugega, kakor pod- piše prijava za vsako škodo posebej, na- vede natančen naslov, očetovstvo, mate- rinstvo, nadalje natančno intencijo svoje- časne prijave ter finančno številko. Inte- stacija se mora ponoviti, da se omogoči finančni intenciji, da spis najde in ga pri- loži sedanji prijavi, ker je med časom pr- votne in sedanje prijave nastalo morebiti drugačno družinsko razmerje (dediči, za- puščina itd.).

Stranke, ki so že sklenile konkordat ali pa so celo prejele že končni obracun in so popolnoma plačane, naj ne mislijo, da nimajo treba prijave, naj pa za- pišejo zraven: konkordat sklenjen za toliko in toliko ali pa konkordat končno likvidiran. Stranke ne bo treba vračati denarja, pač pa stopi v takih slučajih fi- nančni erar kot upnik na mesto dotičnika, ako bo finančna intendenca smatrala to za terjatve proti Avstriji ali Ogrski.

Stranke se opozarjajo, da rok za prijavo (24. aprila 1925.) se ne podaljša v nobenem slučaju prav z ozirom na izrecen dogovor med državami, ki ga prinaša že uvodoma omenjeni odlok-zakon (13. decembra 1923, št. 3156).

V drugo vrsto terjatev, ki jih je treba prijaviti, kakor že omenjeno kr. prefekturi v Trstu (Puli, Tridentu, Zadru), pa spadajo terjatve, nastete v istem odloku-zakonu pod členom 3. v postavkah a, b, d, e, f, g, h, i, in j. To so:

a) terjatve, ki so nastale iz javnega služ- benega razmerja, kakor terjatve glede plač, pokojnin, nagrad, draginskih doklad itd.

b) terjatve, ki so nastale iz pogodb n. pr. dobavnih, najemniških;

d) terjatve proti železnici radi njene ci- vilne odgovornosti; terjatve železniških uradnikov;

e) terjatve proti poštni upravi n. pr. de- narnih ali blagovinskih pošiljav;

f) terjatve duhovnikov radi kongreg;

g) terjatve radi vojskih, begunskih, in- validnih podpor in vzdrževalnin za vdove, sirote in starše;

h) odškodnina za obleke, ki so jih voja- ki izročili vojskim skladiščem, ko so odhajali na fronto in če so jih izgubili pred 3. novembrom 1918;

i) terjatve radi denarja in drugih vred- nosti, ki so jih ljudje izročili vojskim ali pa civilnim oblastvom, da jih odpošljejo v domovino, toda le v slučajih, če je po- šiljanje organizirala država;

j) zahteve, naj se vrne varščina (kav- čija) za častniško poroko, nadalje varščina, ki so jo položili civilni funkcionarji, mor- narji in drugi vojaški, vsakovrstne druge kavčije in pologi, ki so se dali državnim uradom kot jamstvo za to ali ono pogodbo ali pa v kak drug namen.

Kar priobčujemo, se nam zdi zelo važno in nujno, ker se ljudstvo prav z ozirom na že prijavljeno in morebiti ugotovljeno ško- do zanaša, da je napravilo že vse in da ni treba, da bi se še nadalje brigalo za to.

Ta naša izvajanja so razlaga dogovora med Italijo in Avstrijo na eni in Ogrsko na drugi strani. Naše ljudstvo pa naj se ne razburja po nepotrebnem, ker v naj- večji večini slučajev ne bo prijave rednih ali pa nerednih rekvizicij prav nič kompli- cirana ter bo treba vsakemu le izpolniti priloženi obrazec na finančno intencijo z navedbo vojnoodškodninskega spisa.

Ponekod so nekateri odvnetiki, med njimi odvnetik Boccini, priporočen v pred- račniški številki «Malega lista», odprli svoje «pisarne», v katerih zahtevajo za prijavo rekvizicij L 50 in za prijavo drugih ter- jatov L 20.

Skoraj vse prijave rekvizicij napravite lahko sami, oziroma vsak italijanske več- človek, še L 5 je več kot preveč za sestavo take prijave. — Samo v slučaju, kjer ona vojna škoda, ki se smatra sedaj kot rekvizicija, ni še obsežna v dotedaj vnoženih prijavah za vojno škodo, se mora priložiti točen seznam predmetov ter notoričen akt, oziroma bone ali potrdila; takim pr- votnim prijavam je treba priložiti tudi po- trdilo o italijanskem državljanstvu.

Znanost in umetnost

— Milka Martelančeva: «Otroško perilo». Za članice «Z. d. ud.» L 3.50, za druge L 4.50.

Pred menoj leži lična knjižica: lična po ob- liku, še ličnejša po vsebini. Izdajateljica pravi v pregovoru, da je prvi korak po neizhjeni poti težak. To je res, toda tem večja je njena zasluga, da se ga ni ustrašila. Vse slovenske žene in dekleta ji bodo iz srca hvaležne, da ga je naredila.

Vsaka ženska rada preskrbi družinici lepo perilo kakor tudi okraske na njem. Toda to ni vedno lahko. Iskanje krovov in risb pri manjkah pomeni veliko izgubo časa, je včasih brezuspešno, mnogokrat pa je oboje pomanj- kljivo: krov in risba. V tej knjižici najdete vse: ideje za krov, krov, okraske in tudi navodila za izvršbo. Dobrodošli so tudi vzorci za kvac- kanje in križci. Priporočamo vsem, ki bodo iskale v tem delu pomoči, da ne prezro po- glavlja o slovenskem imenovanju posameznih ubodov, šivov itd., da si jih dobro zapomnijo.

in tudi uporabljajo. Tudi onkraj meje bo to čez vse koristno, ker niso tam v tem oziru prav nič na boljšem. Neobhodno potrebna je knjižica v prvi vrsti šiviljam in učiteljicam, ker bodo črpale iz nje lahko nešteto novih misli. Pa tudi vse druge ženske roke bodo le prerade segle po njej. Cena je izredno nizka. Tudi prilogo «Ženskega sveta» urejuje g. gna Martelančeva in nima malega dela zasluge pri tem, da se «Ženski svet» širi s tako neverjetno naglico in je tako zelo priljubljen. A. F.

Mladina in poklicno vprašanje

Ker se dandanes v javnosti vprašanje poklica ne posveča nikakoli pozornost, po- staja vzgojni in socialni položaj naše solodrasle mladine posebno na deželi dan za dnevom opasnejši. Tudi ljudska šola, ki bi morala pojasnjevati učenca, da si bo moral kasneje v svojem poklicu iskati kruha in delavno polje med ljudmi, gre preko tega vprašanja, ker se vsi poklicna izbira gojenca šele po dovršitvi ljudske šole.

Pri mladini iz delavskih in kmetijskih plasti odpade zelo pogosto izbiranje po- klica, kar se posebno jasno zrcali v nara- ščanju števila neizkušenih delavcev. Ti opravljajo neizučeno delo, ki ga nikakor ne smatrajo kot poklic, temveč kot golo sredstvo za pridobivanje. Znanje mladine o posameznih poklicih je zato jako pomanj- kljivo, njeno ocenjevanje poklicev pa na- pačno usmerjeno. Da se prepričamo o tem, nam je treba le postaviti mladostniku par tozadevnih vprašanj, n. pr.: kaj dela ko- vač, mehanik, klepar? Koliko ur dela dnevno prvi, drugi itd.?

V teh poklicnih težavah, ki jih mora pre- našati mladina iz nižjih plasti, je podpora staršev ali varuhov neznatna. Slednjim vzgojnim činiteljem nedostaja poleg po- znavanja posameznih poklicev večkrat tudi poštenost, da bi oddali sina ozir. mladostnika za dobo treh do štirih let v pouk k mojstru. Zato skušajo svojega mla- dega, neizkušenega družinskega člana čim- prej potisniti v pridobitno delo kateresi- bodi vrste ali pa mu o tem in onem po- klicu šepetajo razne predsodke, tako da si mladostnik končno sploh ne izbere ni- kakakega poklica, in postanejo s tem vzrok njegovi bedi in kasnejšem življenju.

Pri nas je podpiral nekaj ljudskošolski učitelj in duhovnik z dobrohotnimi nasveti v veliki meri starše in učence pri izbi- ranju poklica. Temu prizadevanju imeno- vanih kulturnih činiteljev se imamo zahva- liti, kakor nas uči kulturna zgodovina na- šega naroda, da so se marsikateri talenti iz nižjih ljudskih plasti prerili do poklica, ki je odgovarjal njihovim sposobnostim in se uveljavili kot prvovrstni kulturni delavci med ljudstvom, saj sta učitelj in duhovnik, v kolikor sta res živeča v narodu in med narodom, najbolje poznala mladino. Bile so jima znane tudi gospodarske in du- hovne razmere staršev, tako da sta se pri poklicnem nasvetovanju mogla oslanjati na trda tla realnosti. Seveda sta imela pri nasvetovanju v vidiku navadno bodoče- ga duševnega delavca, medtem ko nista po- lagala dovolj važnosti na praktične pokli- ce gospodarskega značaja, na katere naj bi se pripravljala številna vaska mladina.

Kakor se nikdar, nam kažejo ravno so- dobne socialne razmere, da tvori slehemo poklicno udejstvovanje temelje narodnega obstoja, gospodarstva in kulture družbe. Raditega je poklicna ljudska šola, skozi katero gre mladi naraščaj, da posveti po- sebno pažnjo poklicnemu vprašanju ter da pojasnjuje kmečki in delavski mladini raz- ne poklice, ki pridejo v poštev za dotične krajevne in gospodarske razmere, in omo- goča mladini ogled poljedelskih naprav in industrijskih obratov. Mladostniki morajo videti na lastne oči delovni proces v večjem obsegu. Po vsakdanjih izkušnjah, ki jih doživlja mladina na domu in v svoji okolici, je notranje tako oblikovana, da jo poklicna izobrazba najbolj zanima in da je za isto najbolj pristopna. Obenem se na ta način uvaja delavska in kmečka mla- dina polagoma v ritem delovnega življenja, s čemur je spojena tudi ugodna prilika, da jo saj deloma obvarujemo pred kvarnimi vplivi miljeja.

Izvrševanje orisanih novih nalog ne bi obrodilo popolnega uspeha v poklicnem oziru, če se ne pridruži v zadnjem razredu ljudske šole temu prizadevanju še poklicno svetovanje, katerega končni cilj je, usme- riti po možnosti slehernega učenca na ono mesto v delovni družbi, ki mu gre po nje- govih duševnih in telesnih sposobnostih. Reševanje vprašanja poklicnega sveto- vanja ne prinaša le gospodarskih koristi posamezniku in celokupnosti, marveč do- vaja mladostnika do tega, da si izbere oni poklic, ki mu omogoča poleg življenjskega obstoja tudi pravo veselje do dela, notranje zadovoljstvo, tako da ne dela le radi pri- dobivanja, marveč da živi v delu in ga poduhovi. Pravo poklicno svetovanje se ne sme torej ozirati le na enostranski go- spodarski, temveč in na kulturnopolitični moment dela. S tem vrši ljudska šola iz- redno važen del ljudske vzgoje, ki ga je dosedaj zanemarjala v največjo škodo sebi in družbi. Ako hočemo učenca svetovati v svrhu izvolitve določenega poklica, po- znati moramo poleg zahtev, ki jih stavi poklic na posameznika, tudi gojenčeve te- lesne in duševne sile. Zanesljivo sliko o učenčevi svojevrednosti dobimo v ljudski šoli s pomočjo vestnega opazovanja. Poleg opazovanja v šoli mora učitelj-svetovalec upoštevati pri svetovanju gojenčeve dru- žinske razmere, njegovo obnašanje na domu, na cesti in pri igri e součenci.

Vpliv sodobnega socialnega vrednotenja učinkuje posebno neugodno na poklicno izbiranje mladine. Ne le pri višjih, marveč tudi pri nižjih plasteh je zavladalo usode- polno naziranje, češ ročno delo je manj vredno. Učitelj bi moral na roditeljskih večerih nastopiti za pravilnejše ocenje- vanje poklicev in tolmačiti učencem in u- čiteljcem važnost izvolitve poklica. Sta-

ršem in varuhom bi moral prikazati kot moralno dolžnost, da ne pustijo pri mla- dostnikovi izbiri poklica, da bi odločevali socialni predsodki in znanosti. Vpra- šanje neizkušenega poklica se mora ob ta- likih prilikah vsestransko pojasnjevati. Sta- riši in varuhi morajo priti do uvidevanja, da vrši neizučeni delavec dela, pri katerih ne pride v poštev duševna sposobnost in telesna spretnost. Takega delavca se pla- čuje le za oddajo telesnih sil. Njegovo me- hanično delo ostaja vedno enako in mu ne prinaša nikakega poklicnega veselja in samozavesti. Zaposlenost neizkušenih de- lavcev je odvisna od ugodnih konjunktur, vsled česar ostanejo v gospodarskih kri- zah brez zaslužka. V takem delu izčrpa- jo najprej svoje telesne sile in obenemorejo v zgodnji starosti, medtem ko so prišli v mladosti do hitrega zaslužka in neracio- nalno razpolagali z denarjem.

Spreten vzgojitelj bo navajal pri tem u- temeljevanju vzgled iz vaškega gospodar- skega življenja in primerjal življenjske pri- like in družino izučenega delavca z nera- zveseljivimi pojavi v družini neizkušenega delavca, s čimer bo zanesljivo zbudil raz- mevanje za dalekosežnost tega vprašanja.

Naraščajoča industrializacija, ki prodira tudi med naš narod in žene v tovarne vedno več ljudi, je ustvarila z napredujočo delitvijo dela veliko število novih poklicev. S tem postaja reševanje poklicnega vpra- šanja vedno bolj kompliciraneje. Ker ne bo sprito več okolišni večkrat zadost- valo že prizadevanje šole same in staršev, da si mladostnik izbere pravi poklic, na- daljujejo poklicno svetovanje ljudske šole poklicne svetovalnice v pokrajinskih sre- diščih. Poklicno svetovalnico vodijo osebe, ki imajo potrebno znanje iz psihologije, na- cijonalne ekonomije in statistike. V nujnih slučajih izvršuje te posle le ena oseba, če obvladuje navedene predmete.

Medtem ko vrši ljudska šola takorekoč vzgojno predpripravo za poklic, svetuje poklicna svetovalnica z vzgojnimi in gos- podarskih vidikov. Svetovalec nudi točna po- jasnila o zahtevah in izgledih posameznih poklicev, ki pridejo v poštev za dotično mladino in jo oče s tem obvarovati pred napakami pri izbiranju in kasnejšimi raz- čaranji v poklicnem življenju. Kakor uva- žuje svetovalec na eni strani v iskanje mo- mladostnika človeka, ki se mu mora od- kazati poklic, za katerega je poklican, ta- ko upošteva na drugi strani tudi posa- mezne gospodarske panoge, katere se mora gojiti iz nacionalno- in socialno-gos- podarskih razlogov. V interesu stvari je, da goji poklicna svetovalnica tesne stike z ljudsko šolo, od katere dobiva važne psi- hološke podatke glede posameznih učen- cev in svrhu uspešnejšega svetovanja, in s posredovalnice dela za solodraslo mla- dino. Zveza poklicne svetovalnice s posre- dovalnico dela odgovarja tudi željam sta- rišev, ki jim ne zadostuje, da se jim pove, za kateri poklic je sposoben njihov otrok, marveč morajo i znati, kam ga lahko od- dajo. S tem pa je že potrjena tudi potreba posredovalnice dela za solodraslo mla- dino. Njeno delo v prid mladostnika pri- čenja s trenutkom, ko se je isti odločil za ta ali oni poklic, in mu posreduje prazno mesto pri mojstru ali v obratu.

Loterijske številke

izrečane dne 7. marca 1925.

Bari	58	26	71	44	23
Firenze	43	68	52	67	50
Milano	67	85	64	62	34
Napoli	19	82	83	47	89
Palermo	57	7	47	15	25
Roma	68	86	52	62	24
Torino	65	75	62	49	12
Venezia	5	24	16	81	25

Borzna poročila.

DEVIZE Amsterdam od 975.— do 990.— Bel- gija od 123.— do 125.—; Paris 126.75 do 127.25 London od 116.95 do 117.25; New York od 24.45 do 24.65; Španija od 343.— do 348.—; Švica od 470.— do 474.—; Atene od 37.— do 39.—; Berlin do 578.— do 588.—; Bukarest od 12.— do 12.50; Praga od 72.75 do 73.25; Ogrska od 0.0340 do 0.0350; Dunaj od 0.0345 do 0.0353; Zagreb od 39.55 do 39.75.

VALUTA: Avstrijske krome od 0.0345 do 0.0353; dinarji od 39.50 do 39.70; dolarji od 24.40 do 24.60; novci po 20 frankov od 96.— do 97.— fant ster- ling od 116.90 do 117.30.

Benečijske obveznice 81.40.

Poslano*)

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgoro, ki bi jih napravil kdorkoli v mojem imenu.

Ivan Tomažič
posesnik v Rakitniku št. 17
(občina Slavina).

*) Za štampe pod tem naslovom odgovarja ure- dništvo le toliko kolikor mu zakon velja.

Mali oglasi

2 KAMJONA Graf & Stiff, v najboljšem stanju in mapih avtomobil, prvovrstne znamke, se prodajo. Pojasilna daje tvrdka Kebat & Cluffar, Gorica, via Drossi 3. 325

IZDELUJEM plošče (kvadrate) 25x25 in 20x20, po najnižjih cenah. Ivan Daneu, Op- tine. 340

KROJASKA delavka, starejša, se išče. Ant. Jug, krojač, via Udine 65. 326

POSESTVO v tržaški okolici, obstoječe iz hiše s šestimi prostori, kleti, hleva in pri- bližno 1500 sežn. zemljišča, se prodaja. Na- slov pri upravnistvu. 327

RABLJEN STROJ za grušč in pesek kupim. Ponudbe na naslov: Al. Pegan, Matulje - Mattuglia. 328

PRIDNA, STAREJŠA služkinja, večša vseh hišnih del in nekoliko kuhanja, se sprejme k mirni družini šestih oseb. Plača, hrana in ravnanje dobri. Naslov: Poštolečce 3, Trnovo pri Il. Bistrici. 329

SKEČO, preteklost in bodočnost življenja pove kiromant v via Pietà 12, vrata 6. 330

CEVLJARNICA, majhna, se prodaja takoj radi bolezn. Viale XX Settembre št. 81. 331

ORALO, železno, novo, se prodaja po ugodni ceni. Lonjer 64. 332

DEKLE, pridno, se išče, Gostilna, via S. Laz- zaro št. 7. 333

KROJASKO DELAVNICO priporoča cenj, ob- činstvu lastnik Ant. Jug, krojaški mojster, via Udine 65. 334

GOSPODIČNA, izvežbana v manufakturi stroji, želi mesta blagajničarke ali prodaj- jalke tudi druge stroje. Naslov pri uprav- ništvu. 335

ČILSKI SOLITER, superfosfat, semenski krompir, detelje itd. dobite pri «Kmetijsko- trgovskem društvu», Trst, Raffineria 4. 336

MLINAR, zanesljiv in vajeneč, se sprejmeta takoj, za mlin in žago, proti mesečni plači, z vso oskrbo in stanovanjem. Vprašati pri podjetju Černe & Turk, Šepulje, p. Tomaj. 337

SLUŽKINJA za vsa hišna dela, ki zna tudi ne- soholko kuhati, se sprejme, Corso Gari- baldi 32, gostilna. 319

MLADENIČ, Hrvat, s štirimi razredi gimna- zije, govori hrvatsko, italijansko in neko- liko slovensko, piše tudi cirilico, želi službe. Ponudbe na I. Versa, Reka, via R. Sanzio 7. 338

ELEKTRIČNI MOTOR 15 HP 50 periodov, 220 voltas (L2350) pirošča z dvema valjar- jema za mlenje (L 3.000) vse v najboljšem stanju, se prodajo v Romansu (pri Gradiskij). Ponudbe pod «Motor» na Vittorio Molesini, Gorica. 296

HISNE, kuharice, sobarice, pestunje in drugo osebe za hotele, bars, iščemo za Trst in zunaj. Dobre plače. Pojasilna v via Machi- avelli 24, Trst. 339

SOBO, čedno, eventuelno s hrano, v bližini proste luke, iščeta dva brata s stalno službo. Cenjene ponudbe, z navedbo cene, pod Čedna soba» na upravnistvu. 341

ŠTIRI gnezda prašičkov na prodaj v Via Ni- colò De Rin 15 (prej Via S. Vito). 323

G. DOLLINAR, Trst, Via Ugo Polonio št. 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81, uvoz iz- voz. Velika zaloga papirja za zavijanje, pi- salnega i. t. d. papirnatih vreč ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka. 51

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zaježena. Sla- vec. Via Giulia 29. 64

HISA z dvema stanovanjema (šest prostorov) vrt, pri Sv. Ivanu, Brandežija, pri Trstu na prodaj za L 25.000. Naslov pri upravnistvu. 320

SVILOREJČI! Zdaj je zadnji čas, da si za- gotovite dobro seme sviloprejk. Prednaročila sprejema Just Ušaj, agronom, Gorica Via Favetti 6. (282)

ISKUŠENA babica sprejema noseče na dom. Via Chiozza 50, prtiljeje. 304

19LETEN mladenič, želi vstopiti kot učenec v trgovino. Naslov pri upravnistvu. 306

MLEKARNA Božič, via Boccaccio 4, išče 300 do 400 litrov dobrega pasteriziranega mleka, s pogodbo in kavčijo. (310)

BABICA, diplomirana, sprejema noseče, dnev- no. Konsultacije o nosečnosti. Govori slo- vensko. Največja tajnost, Via Bosco 10, I. 312

TRGOVINA jestvin, zelenjave in sadja, se prodaja radi selitve. Via S. Ermacora 12, Rojan. Škerbec. 313

DVE STAVBI, pripravni za gostilno ali kako drugo obrt, in zemljišča, se prodajo ob glavn- ni cesti Idrija—Sp. Idrija za L 100.000.— Ponudbe na naslov via Udine 433. 317

SEMENA za vrt in njivo, nemška iz Erfurta prodaja Jurij, agronom v Gorici, Via Favetti 6. (281)

Novi dohodi pohištva!

Poročne sobe, obedne sobe, popolne pisarne, sobane. Garniture za klube v angleškem usnju

M. STEINER Trst, Via Geppa št. 15-17 48

Predno kaj nakupite, obiščite

Veliko skladišče pohištva

ALESSANDRO LEVI MINZI

Via Rettori št. 1 — Via Maicanton št. 7-13

Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izseri.

Gelosa Beniamino & Figli

v Via Carducci št. 20

Telefon 42-33

luksozno in navadno

Specijaliteta masivnih sob iz bukovega lesa, po zmernih cenah.

Naša zavarovalnica „UNION“
Je največja svetovna zavarovalnica
Delniški kapital Fr. 20 Milijonov, zav. kapitali v veljavi čez 70 Milijardov Fr.
Ustanovljena 1828.
Generalni zastopnik
AVGUST RAVNIK - GORICA
Via Barzellini št. 2, I. 43
— Zastopniki se še sprejemajo. —

MIRODILNICA MARIO FERLIN
Sv. M. Magd. zgornja 2 Bivio. Tel. 774
prodaja na debelo in drobno. 63
Barve, laki, čopiči, šipe, žebli, cement, sadra itd. Postrežba na dom.
Bogata izbira slikar. vzorcev (štampev.)
Velika izbira cepilnih potrebščin.

Sever & Comp.
Trst, Via Machiavelli 13
prodaja semena KRMILNE PESE
kakor tudi vsa druga KRMILNA, ZE-
LENJADNA ter CVETLIČNA semena,
garantirana, čista prvovrstna, po
konkurenčnih cenah.
Na željo pošiljamo letošnji cenik
brezplačno. 211

Vprašajte povsod
Lajčno Crema Marsala
R. Crismancich
Najslastnejši in krepilnejši liker. 65

Röntgenologični zavod
za zdravljenje in diagnostiko
primarija 67
dr. A. de Fiori
v Gorici, Corso Vitt. Em. III. št. 14
Sprejema od 9-12 in od 2-4.

Najboljši šivalni stroji so
I. R. I. Najboljši material.
Največje Jamstvo.
Brezplačen pouk v vезenju.
Posebni stroji za šivanje
in vезenje L 570.—, za-
klonpi z dvema predaloma
L 720.—. Izbira inozem-
skih strojev po najzmer-
nejših cenah.
Zaloga šivalnih strojev in
potrebščin
24 Cervellini, Trst, Via G. Carducci 27
Na zahtevo se pošljejo ceniki. 54

Novi dohodi pohištva!
Poročne sobe, obedne sobe, popolne pisarne,
sobane. Garniture za klube v angleškem usnju
M. STEINER Trst, Via Geppa št. 15-17 48
Predno kaj nakupite, obiščite
Veliko skladišče pohištva
tvrdke
ALESSANDRO LEVI MINZI
Via Rettori št. 1 — Via Maicanton št. 7-13
Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva
v veliki izseri.

Pohištvo
Gelosa Beniamino & Figli
v Via Carducci št. 20
Telefon 42-33
luksozno in navadno
Specijaliteta masivnih sob iz bukovega lesa, po zmernih cenah.